

Prishtinë, 23 dhjetor 2014

Komentet e palëve të interesit në draft Rregullën për Skemën Mbështetëse për Burimet e Ripërtëritshme të Energjisë.

KOMENTET E SHOQËRISË "AIR-ENERGY" SHPK

1.1 Kohezgjatja e tarifës nxitese për gjeneratorët e rinj me ere është 10 vite, dmth se është një ndër me të ultat në regjion, si dhe bazuar në studimin e fizibiliteteve reale është në vijën e kuqe ose e pamundur që një projekt i tillë të rezultojë me një rentabilitet zero pozitiv, prandaj arsyeja ose motivi për investime pothuaj se nuk ekziston.

Propozimi ynë: është që kohezgjatja e tarifës të jetë 14 vite, por me e ulta që do të jetë e pranueshme nga bashkeinvestitorët është 12 vite.

ZRRE: Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) do shqyrtoj të gjitha kërkesat lidhur me zgjatjen e Marëveshjes për Blerje të Energjisë (MBA). Kësaj çështje duhet ti paraprij një analizë apo studim dhe si rezultat i studimit të analizohen mundësitë e zgjatjes së MBA.

1.2 Sipas tarifës nxitese të aprovuar nga Bordi i ZRRE-se çmimi i energjisë elektrike i prodhuar nga gjeneratorët me ere është një ndër më të ultat në regjion, me i ulët se në Kroaci, Serbi, Maqedoni pothuajse edhe në Shqipëri. Prandaj bazuar në imazhin e ambientit dhe të bërit biznes në Kosovë si dhe në studimet reale të fizibilitetit të projekteve për rigjenerimin e energjisë me ere është e vështirë që projektet në fjalë të jenë rentabel prandaj:

Propozimi ynë: është që çmimi blerës nga gjeneratorët e energjisë me ere të jetë 96 €/MW duke përfshirë edhe inflacionin vjetor sipas statistikës shtetërore.

ZRRE: Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) do shqyrtoj të gjitha kërkesat lidhur me rritjen e tarifës nxitese. Kjo çështje është duke u diskutuar në ZRRE dhe së shpejti do bëhet një studim lidhur me këtë. Rezultat i këtij studimi mund të jetë mundësia e zgjatjes së MBA apo rritja e tarifës nxitëse "feed in".

1.3 Për të qenë të pranueshme dhe me ndikim për të vendosur në investime të vendeve të huaja për ndërtimin e kapaciteteve të reja gjeneruese nga energjia me ere rregulloret - ZRRE-se duhet të jenë të qarta dhe jo të dykuptimshme duke mos iu dhënë të drejtë paleve të përfshira as prodhuesit të energjisë së ripërtëritshme as ZRRE-se për ndërrimin ose modifikimin e skemave të ndryshme në lidhje me procedurat si dhe në lidhje me të drejtat dhe obligimet e ndërsjellta me operatorin publik.

ZRRE: Për të eliminuar dykuptimshmërinë apo përsëritjen e kërkesave në legjislacionin sekondar, ZRRE së fundi ka amendamentuar/ndryshuar Rregullin për Procedurën e Autorizimit si dhe Rregullin për Skemën Mbështetëse. Rregulli për Autorizim është aprovuar nga Bordi i ZRRE, ndërsa Rregulla për Skemën Mbështetëse pritet të aprovohet në Dhjetor 2014.

1.4 Ne skemen mbështetese per prodhimin e energjise elektrike nga burimet e ripërtrishme te energjise duhet te jene qarte te cekura PPA - shitja e energjise elektrike dhe modulet e marrveshjes se shitjes se energjise elektrike ne menyre qe investitori te sigurohet qe energjine e prodhuar nga gjeneratoret me ere do te kene te sigurt ne gmim, sasi dhe ne pagese d.m.th se energjin e prodhuar investitori duhet te kete te qarte se mund ta shes dhe ta inkasoi me gmime dhe kushte te qarta te pandryshueshme.

ZRRE: Rregulla për Skemën Mbështetëse e cila pritet të aprovohet në Dhjetor 2014, përmban dispozita shumë të qarta lidhur me këtë.

1.5 ZRRE-ja duhet te paraqes modalitetin e marreveshtjes ne mes te prodhuesit te energjise se ripërtrishme edhe furnizuesit publik dhe te garantoj per realizimin e marreveshjes nese investitori i permbahet kushteve te ndertimit te kapaciteteve te reja energjetike.

1.6 Do te ishte me interes per ne dhe bashkeinvestoret se pasi te behen investimet ne kete fushe dhe marreveshja per shitjen e energjise ndaj operatorit publik cili eshte garancioni dhe kush do te garantoj se kjo energji e prodhuar do te inkasohet sipas marreveshjes.

ZRRE: Ligji për Energjinë Elektrike dhe Rregulla për Skemën Mbështetëse kan dispozita të mjaftueshme që rregullojnë blerjen e energjisë elektrike nga BRE.

KOMENTET E SHOQËRISË “HIDROLINE” SH.P.K

1. Tarifa nxitëse për HC të vogla 63.3 € për MW/h në kohëzgjatje prej 10 vite. (vërejtjet e investorëve janë se tarifa është më e ulët nga vendet e rajonit dhe kohëzgjatja e tarifës është më e shkurtër). Do te ishte ne interes te vendit dhe te investorëve te tjerë potencial qe kohëzgjatja e tarifës te jete se paku si ne rajon d.m.th rreth 15 vite dhe çmimi i tarifës të ketë ngritje në raport me rritjen e përqindjes së inflacionit, ose ne raport me ngritjen e çmimit të energjisë nga ana e KEDS.

ZRRE: Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) do shqyrtoj të gjitha kërkesat lidhur me zgjatjen e Marëveshjes për Blerje të Energjisë (MBA). Kësaj çështje duhet ti paraprij një analize apo studim dhe si rezultat I studimit të analizohen mundësitë e zgjatjes së MBA. Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) do shqyrtoj të gjitha kërkesat lidhur me rritjen e tarifës nxitese. Kjo çështje është duke u diskutuar në ZRRE dhe së shpejti do bëhet një studim lidhur me këtë. Rezultat i këtij studimit mund të jetë mundësia e zgjatjes së MBA apo rritja e tarifës nxitëse “feed in”.

2. Garantimi i nënshkrimit të kontratës në mes investitorit / HEC-it të ri dhe Operatorit të Shpërndarjes – Distribuimit - KEDS. (Kush, cili institucion e garanton nënshkrimin e kontratës për shitjen e energjisë së prodhuar nga HEC-i i ri. Në rast të mos nënshkrimit të kontratës nga ana e KEDS ose pas kësaj ne rast te mos pageses se rregullt nga ana e KEDS cili institucion na mbron ne si investitorë, dhe do të donim te dinim cilat janë masat mbrojtëse, do te duhej te kishim dokument mbrojtës me shkrim në detetaje rreth këtij shqetësimi?

ZRRE: Ligji për Energjinë Elektrike dhe Rregulla për Skemën Mbështetëse kan dispozita të

mjaftueshme që rregullojnë blerjen e energjisë elektrike nga BRE.

3. Kyçja – lidhja e njësive të reja gjeneruese në rrjetin nacional 35 KV, në rast të pengesave joteknike nga ana e Operatorit të Shpërndarjes – Distribuimit, kush ndërhyjnë në këto raste që të evitohen pengesat e mundshme në realizimin e linjës. Caktimi i pikës matëse? Pjesëmarrja e Operatorit të Shpërndarjes – Distribuimit në realizimin e segmentit të largpërçuesit deri te pika e lidhjes në rrjetin ekzistues nacional.

ZRRE: Kjo çështje është e rregulluar me Metodologjinë e taksave për kyçje nën rrjetin e OSSH, dhe tërë ky proces kryhet mes investitorit dhe OSSH. Në rast të paraqitjes së ndonjë kontesti eventual, atëherë ZRRE, në përputhje me legjislacionin sekondar të aprovuar nga ZRRE, mund ta shqyrtoj dhe vendos për rastin.

KOMENTET E SHOQËRISË “EUROKOS JH” SH.P.K

1. Ne baze te kontakteve dhe bisedave tona disa vjeqare me investitore nga rajoni, Europa dhe me gjere kur i prezantojme projektet per shprehjen e interesit te tyre qe te investojne ne Kosove, pergjigjja e tyre eshte: Na jepni nje elemente perparsie per te investuar ne Kosove ne krahasim me shtetet e regjionit. Kosova nuk prine me asnje element por eshte prapa me te gjitha perparsite qe kane shtetet e Ballkanit dhe Regjionit.

Kohezgjatja e tarifës nxitese per gjeneratoret e rinje te prodhimit te energjise ne baze te ujit eshte 10 vite, me e ulta ne regjion. Ne propozojme qe kohezgjatja e Tarifës te jete 14 vite , nje kohezgjatje te tille qe e ka Koroacia si shtet i rajonit dhe bashkimit Evropian.

Tarifa nxitese e aprovuar nga ZRRE-ja per energjine e prodhuar nga uji eshte shume me e ulte se tarifa e energjise se garantuaranga shtetet e regjionit, duke e ditur imixhin ndaj Kosoves i cili eshte ndoshta edhe i padrejte . Ne propozojme qe;

- C^mimi bleses apo gmimi i garantuar te jete se paku minimum me i ulte siq e kane disa shtete te regjionit i cili eshte 7 euro/MW

ZRRE: Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) do shqyrtoj të gjitha kërkesat lidhur me zgjatjen e Marëveshjes për Blerje të Energjisë (MBA). Kësaj çështje duhet ti paraprij një analize apo studim dhe si rezultat I studimit të analizohen mundësitë e zgjatjes së MBA. Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) do shqyrtoj të gjitha kërkesat lidhur me rritjen e tarifës nxitese.Kjo çështje është duke u diskutuar në ZRRE dhe së shpejti do bëhet një studim lidhur me këtë. Rezultat i këtij studimit mund të jetë mundësia e zgjatjes së MBA apo rritja e tarifës nxitëse “feed in”.

2. Propozimi yne eshte qe kohezgjatja e njoftimit per lejen preliminare dhe perfundimtare te jete 3 vite e jo 2 vite sepse eshte kohe e shkurte per plotesimin e te gjitha kerkesave qe kerkohen nga ZRRE-ja siq eshte zgjidhja e qeshtjes se pronesis se tokave, gjetja e bashke-investitoreve apo te ndonje linje kreditore nga Bankat Nderkombetare .

ZRRE: Së fundi ka amendamentuar/ndryshuar Rregullin për Procedurën e Autorizimit. Rregulli për Autorizim është aprovuar nga Bordi I ZRRE, ndërsa dispozitat lidhur me afatin e Autorizimit janë

zgjatur nga 2 vite në 3 vite e gjysmë, por vetëm në rastet kur ekziston kërkesa investitorit dhe ajo kërkesë është e arsyeshme dhe bindëse.

3. Bashke-investitorët Nderkombëtarë, kërkojnë që kërkesat që dalin nga rregulloret e ZRRE -se, të jenë të qarta dhe jo dykuptimshme.

ZRRE: Për të eliminuar dykuptimshmërinë apo përsëritjen e kërkesave në legjislacionin sekondar, ZRRE së fundi ka amendamentuar/ndryshuar Rregullin për Procedurën e Autorizimit si dhe Rregullin për Skemën Mbështetëse. Rregulli për Autorizim është aprovuar nga Bordi I ZRRE, ndërsa Rregulla për Skemën Mbështetëse pritet të aprovohet në Dhjetor 2014.

4. Shitja e energjisë elektrike dhe modelet e marrëveshjes së shitjes së energjisë elektrike të prodhuara nga gjeneratorët e energjisë së ujit të kënaqësive të siguruar qëmimin e garantuar sipas marrëveshjes së ZRRH-se, si dhe pagesën e energjisë të prodhuar nga gjeneratorët të pranuar Blerësi -Furnizuesi Publik.

Per të qenë të sigurtë investitorët Vëndorë dhe Nderkombëtarë së marrëveshjet për shitjen e energjisë nga kompania investive me të autorizuarin nga ZRRE-ja për bliejën e energjisë, cili është garancioni se kjo energji e prodhuar do të inkasohet sipas marrëveshjes.

ZRRE: Ligji për Energjinë Elektrike dhe Rregulla për Skemën Mbështetëse kanë dispozita të mjaftueshme që rregullojnë blerjen e energjisë elektrike nga BRE.

5. Kërkojmë që ZRRE-ja të jetë e qartë si me ligje ashtu dhe me rregulloret e saja të përcaktojë në mënyrë të qartë kyqjen në rrjetë dhe obligimet investive pasi sipas praktikës firmat duhet të investojnë largpërçues, ndërsa sipas ligjeve në fuqi pronarët dhe mbikëqyrësit e largpërçuesit bëhet KEDS ose KOSTT Sipas kësaj praktike atëherë me arsyeshme është që investimet të jenë të përbashkëta 50% investitori dhe 50% ai i cili i merr në mikqyrje dhe në pronësi largpërçuesin.

ZRRE: ZRRE: Metodologjia për taksën për Kyçje në rrjetin e OST është në fuqi dhe ajo përcakton mënyrën e kyçje dhe taksat për kyçje.

KOMENTET E SHOQËRISË "HIDROENERGJI"SH.P.K

1. Kohëzgjatja e tarifës nxitëse për gjeneratorët e rinj të prodhimit të energjisë në baze të ujit është 10 vite, që dmth më e ultë në rajon.

Në propozim që kohëzgjatja e Tarifës të jetë 14 vite, një kohëzgjatje e tillë që e ka Kroacia si shtet i rajonit dhe bashkimit Evropian.

2. Tarifa nxitëse e aprovuar nga ZRRE-ja për energjinë e prodhuar nga uji është shume me e ulte se tarifa e energjisë se garantuar nga shtetet e regjionit, duke e ditur imazhin ndaj Kosovës i cili është ndoshta edhe e padrejte. Ne propozojmë si vijon;

- çmimi blerës apo çmimi i garantuar te jete se paku minimum me i ulte siç e kane disa shtete te regjionit i cili është 7 euro/MW.

ZRRE: Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) do shqyrtoj të gjitha kërkesat lidhur me zgjatjen e Marrëveshjes për Blerje të Energjisë (MBA). Kësaj çështje duhet ti paraprij një analize apo studim dhe si rezultat I studimit të analizohen mundësitë e zgjatjes së MBA. Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) do shqyrtoj të gjitha kërkesat lidhur me rritjen e tarifës nxitëse. Kjo çështje është duke u diskutuar në ZRRE dhe së shpejti do bëhet një studim lidhur me këtë. Rezultat i këtij studimit mund të jetë mundësia e zgjatjes së MBA apo rritja e tarifës nxitëse “feed in”.

2. Propozimi tjetër i yni është qe kohëzgjatja e njoftimit për lejen preliminare dhe përfundimtare te jete 3 vite e jo 2 vite, sepse është kohe e shkurtër për plotësimin e te gjitha kërkesave qe kërkohen nga ZRRE-ja, siç është zgjidhja e çështjes se pronësisë se tokave, gjetja e bashke-investitorëve apo te ndonjë linje kreditore nga Bankat Ndërkombëtare .

ZRRE: Komenti nuk pranohet, përkundrazi ZRRE ka vlerësuar se për grumbullimin e dëshmime pas marrjes së Autorizimit preliminar mjafton 1 vit, sepse mendon se ky afat është i mjaftueshëm për çdo investitor serioz që ti siguroj dëshmitë e domosdoshme.

3. Bashke-investitorët Ndërkombëtare, kërkojnë qe kërkesat qe dalin nga rregulloret e ZRRE -se, te jene te qarta dhe jo dykuptimshme.

ZRRE: Për ti eliminuar dykuptimshmërinë apo përsëritjen e kërkesave në legjislacionin sekondar, ZRRE së fundi ka amendamentuar/ndryshuar Rregullin për Procedurën e Autorizimit si dhe Rregullin për Skemën Mbështetëse. Rregulli për Autorizim është aprovuar nga Bordi I ZRRE, ndërsa Rregulla për Skemën Mbështetëse pritet të aprovohet në Dhjetor 2014.

4. Shitja e energjisë elektrike dhe modelet e marrëveshjes se shitjes se energjisë elektrike te prodhuara nga gjeneratorët e energjisë se ujit ta kenë te siguruar çmimin e garantuar sipas marrëveshjes se ZRRE-se, si dhe pagesën energjisë te prodhuar nga gjeneratorë te pranuar Bleresi - Fumizuesi Publik.

Për te gene te sigurte investitoret Vendore dhe Ndërkombëtare se marrëveshjet për shitjen energjisë nga kompania investive me te autorizuarin nga ZRRE-ja për blerjen e energjisë, cili është garancioni se kjo energji e prodhuar do te inkasohet sipas marrëveshjes.

Nese ZRRE-ja arrine qe me rregullore dhe ligje te sakta, precize te jap garanci per mos ndryshimin e

asgjeje nga marreveshja dhe pagesen me kohe atehere investitorët do të lirohen nga risku si dhe nga rreziku i rezervuar për të investuar në këto lami në Kosovë.

ZRRE: Ligji për Energjinë Elektrike dhe Rregulla për Skemën Mbështetëse kanë dispozita të mjaftueshme që rregullojnë blerjen e energjisë elektrike nga BRE.

4. Kërkojmë që ZRRE-ja të jetë e qartë si me ligje ashtu dhe me rregulloret e saja të përcaktojë në mënyrë të qartë kypjen në rrjete dhe obligimet investive pasi sipas praktikës firma duhet të investojë largpërçues, ndërsa sipas ligjeve në fuqi pronare dhe mbikëqyrëse e largpërçuesit behet KEDS ose KOSTT Sipas kësaj praktike atëherë me arsyeshme është që investimet të jenë të përbashkëta 50% investitori dhe 50% ai i cili i merr në mikqyrje dhe në pronësi largpërçuesin.

ZRRE: Metodologjia për taksën për Kypje në rrjetin e OST është në fuqi dhe ajo përcakton mënyrën e kypje dhe taksat për kypje.

KOMENTET E KOSTT

1. **Neni 3, pika 1.1 (përkufizimet), propozohet definicioni:** “Fondi i Energjisë së Ripërtëritshme” – Llogari që menaxhohet nga Operatori i Tregut në të cilin gjenerohen të hyrat nga detyrimet që furnizuesit paguajnë për energjinë e ripërtëritshme sipas taksave të përcaktuara nga ZRRE.

ZRRE: Rregulli për Skemën Mbështetëse I përshtatet tregut aktual të energjisë në Kosovë, ndërsa Ligjet e Energjisë ende janë drafte dhe nuk mundemi tju referohemi atyre sepse ende nuk janë në fuqi. Pas hyrjes së tyre në fuqi dhe hapjes së tregut të energjisë në Kosovë, ZRRE do të hyjë procesit të ndryshimit të këtij Rregulli.

2. **Neni 3, pika 1.10 (përkufizimet), propozohet: “Furnizues Publik”** – Furnizues i energjisë elektrike i licencuar dhe i emëruar nga Zyra e Rregullatorit për Energji për të kryer Obligime të shërbimit publik .

ZRRE: Rregulli për Skemën Mbështetëse I përshtatet tregut aktual të energjisë në Kosovë, ndërsa Ligjet e Energjisë ende janë drafte dhe nuk mundemi t’u referohemi atyre sepse ende nuk janë në fuqi. Pas hyrjes së tyre në fuqi dhe hapjes së tregut të energjisë në Kosovë, ZRRE do të hyjë procesit të ndryshimit të këtij Rregulli.

- 3. Neni 5 paragrafi 5 Koment:** Kapaciteti i planifikuar në MW për hidrocentrale nuk është i kufizuar përderisa, një njësi gjeneruese (turbinë) që do të pranohet në skemën mbështetëse për prodhim të energjisë elektrike do të jetë deri në dhe përfshirë 10 MW (≤ 10 MW).

Termi „njësi gjeneruese” në kapitullin e përcaktimit të termave nënkupton: kombinimi i gjeneratorëve, turbinave dhe pajisjeve të tjera të lidhura dhe të instaluar së bashku në një lokacion të vetëm për prodhimin e energjisë elektrike. Derisa këtu po nënkuptohet veq për njësi gjeneruese (turbine), prandaj propozoj të harmonizohet termi me këtë paragraf?

ZRRE: Komenti është vlerësuar nga ZRRE dhe kemi intervenuar në Rregull në mënyrë që ti evitojmë kundërthëniet.

- 4. Neni 11 paragrafi 1 propozohet:** “Operatori i njësisë gjeneruese i pranuar në skemën mbështetëse do të shesë energjinë elektrike të prodhuar nga burimi (burimet) e ripërtëritshme të energjisë nga njësi gjeneruese tek Furnizuesi Publik i licencuar nga ZRRE, prej datës së fillimit të operimit siç është e përcaktuar në nenin 9 i Ligjit për Energjinë Elektrike Nr. 03/L-201.”

-Shitja e energjisë elektrike Furnizuesit Publik është në kundërshtim me Pakon e Tretë.

-Sipas paragrafit 4 të Nenit 9 të Ligjit për EE çeket se: FP kërkohet ta blejë tërë sasinë e prodhuar të EE nga BRE me përjashtim të sasisë për të cilën prodhuesi ka lidhur kontratë sipas dispozitave të këtij ligji.

ZRRE: Rregulli për Skemën Mbështetëse I përshtatet tregut aktual të energjisë në Kosovë, ndërsa Ligjet e Energjisë ende janë drafte dhe nuk mundemi t’u referohemi atyre sepse ende nuk janë në fuqi. Pas hyrjes së tyre në fuqi dhe hapjes së tregut të energjisë në Kosovë, ZRRE do t’hyj procesit të ndryshimit të këtij Rregulli.

- 5. Neni 13 paragrafi 3 Propozohet:**

- a. Në qoftë se gjatë një Periode të Barazimit Përfundimtar jo balanca i njësisë gjeneruese të BRE është më i madh se zero, atëherë shuma në Euro e fituar si produkt i çmimit të jo balancit me energjinë e jo balancit të njësisë gjeneruese të BRE do të kreditohet në llogarinë e Furnizuesit Publik dhe Fondi i Energjisë së Ripërtëritshme do të debitohet me shumën ekuivalente. Në qoftë se jo balanci i njësisë gjeneruese të BRE është më i vogël se zero, atëherë shuma në Euro e fituar si produkt i çmimit të jo balancit me energjinë e jo balancit të njësisë gjeneruese të BRE kreditohet në Fondin e Energjisë së Ripërtëritshme dhe do të debitohet llogaria e furnizuesit publik me shumën ekuivalente.
- b. 25% e shumës absolute të kostos së jobalancit për çdo periudë të barazimit përfundimtar (si vlerë pozitive e parave në Euro) do të debitohet nga llogaria e

Njësisë Gjeneruese BRE dhe me të njëjtën shumë do të kreditohet Fondi i Energjisë së Ripërtëritshme.

ZRRE: Rregulli për Skemën Mbështetëse I përshtatet tregut aktual të energjisë në Kosovë, ndërsa Ligjet e Energjisë ende janë drafte dhe nuk mundemi t'u referohemi atyre sepse ende nuk janë në fuqi. Pas hyrjes së tyre në fuqi dhe hapjes së tregut të energjisë në Kosovë, ZRRE do t'hyj procesit të ndryshimit të këtij Rregulli.

- 6. Neni 13 paragrafi 4 Koment:** Operatori i Sistemit të Transmisionit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes i japin prioritet vlerësimit të aplikacionit për kyçje të dorëzuar nga njësitë gjeneruese që prodhojnë energji elektrike nga BRE-të, në mënyrë që të ulet sa më shumë që të jetë e mundur koha e nevojshme për përmbylljen e Marrëveshjes për Kyçje dhe për përfundimin e kyçjes.

-Sipas MTK(Metodologjia e Taksave të Kyçjes) parimet e trajtimit të aplikacioneve për kyçje trajtohen sipas „i pari vjen i pari shërbehet) (Neni 6.3 i MTK-së)

ZRRE: Komenti nuk sqaron dhe as propozon asgjë.

- 7. Neni 14 paragrafi 2 Koment:** Brenda (90) nëntëdhjetë ditëve nga data e hyrjes në fuqi të kësaj Rregulle, Operatori i Sistemit të Transmisionit dhe Operatori i Sistemit të Shpërndarjes i dërgojnë Zyrës së Rregullatorit për Energji propozimet për ndryshimet e nevojshme të Kodit të Rrjetit dhe kodeve të tjera teknike për zbatimin e dispozitave që përmban kjo Rregull.

-Kodi i Rrjetit ka vetëm pjesën për Stacionet Gjeneruese të EE dhe nuk përmend në asnjë pjesë tjetër për panelet fotovoltaike dhe biomasa.

-Ne nën 13 pika 1 thuhet e njësit gjeneruese që prodhojnë energji elektrike nga BRE i nënshtrohen kodeve teknike ndërsa në këtë pikë kërkohej modifikimi i kodeve konform kësaj Rregulle!!!!

ZRRE: Paragrafi përdor shprehjen “propozimet” që nënkuptohet nëse janë të domosdoshme ndryshimet në Kodin e Rrjetit dhe Kodet tjera Teknike. Kjo do vlerësohet nga OST dhe OSSH. Nëse Kodet nuk kanë nevojë për ndryshime, atëherë edhe ky paragraf nuk do ketë nevojë të zbatohet.

Komentet e “Re Power” Kosovo

-It is our understanding that, although it has not been explicitly stated, all of the power produced from RES power plants will be purchased solely by the Public Electricity Supplier. This would not be appropriate for two reasons:

1. Renewables are generally more expensive than other conventional energy sources. Imposing an obligation to PES to purchase all of the RES produced in the country would increase the PES' average wholesale power costs and, therefore, place an unfair competitive disadvantage compared to other suppliers. This practice therefore appears to be uncompliant with market principles.

2. The commitment to reach the mandatory targets is a national objective therefore all customers should contribute to this obligation. The current setup of the Rule implies that only regulated customers of the PES would be obliged to contribute to the higher cost of renewable energy sources

ERO: Since for time been it is only one supplier (public supplier) that is the reason why we stated that all the RES power plants will be purchased solely by the Public Electricity Supplier. When the electricity market will be opened and when other suppliers will enter into Kosovo electricity market, then ERO will adjust the current Rule pursuant to the new circumstances.

-The EU mandatory targets refer to the *energy* consumed rather than the *capacity* authorized to consume that particular energy. We do not agree with the approach that the Rule should refer to “capacity” target because an authorization of a certain capacity does not guarantee that the targets will be reached because the actual working hours may differ from the assumed. The decision should refer to MWh rather than MW.

ERO: The comment is very good, but ERO has referred to AI 01/2003 issued by Government of Kosova. The mandatory targets set by this AI are for installed *capacity targets and for energy* consumed. ERO decided to refer to “capacity” targets.

-The Rule does not mention micro-producers. Does this imply they will have to undergo the same procedure.

ERO: The provisions regarding “micro-producers” will be put in the Rule on Authorization procedure.

-How are “mid-way” applications treated? For example, the target for PV is 10 MW but 8 MW have been constructed. Let's say an application comes in for an additional 3 MW. How is the application treated? This should be specified in the Rule.

ERO: Article 7 of the Rule on Support Scheme determines the issue.

Article 4 p. 4: Unclear wording

ERO: ERO considers that the wording of Article 4/4 is clear and understandable.

Article 5:

We understand there is a maximum capacity that should be authorized in order to reach the target and ERO may cap the overall number of capacity they wish to authorize once the targets have been reached.

However it is unclear why – within certain technologies – caps have been placed on the application size. For example, it is unclear what criteria were assumed when setting the maximum application size of a PV application at 3 MW, although Kosovo needs 10 MW to reach the target. We note that this practice will increase the average cost of production of each technology since developers are not able to gain from economies of scale which they otherwise would have been able to gain due to high fixed costs and steeply decreasing average cost curves. Of course, the average cost of a 10 plants of 1 MW is higher than the cost of 1 plant of 10 MW.

ERO: Comment is very reasonable. ERO decided to limit the size of the project (especially for PV panels and biomass) with the purpose one application not to block other projects, and also to make possible few applicants to realize such projects.

Article 5 p. 3-6: It is unclear why the RES capacity of SHPP is unlimited.

ERO: Article 5/5 of the Rule is understandable and has the limitation for SHPP.

Article 12 p. 6: What if the PES breaches the contract? Does this mean that the RES facility is excluded from the support scheme? Seems rather unfair.

ERO: PPA is the contract between two parties. The contract surely will contain the provisions for such cases (Arbitrage).

Article 13 p. 3: A good solution for large wind developers but not for small microproducers. Larger facilities can create big imbalances and only pay 25%. Additionally, to whom do the RES producers submit their production plans?

ERO: The issue is regarding the imbalances and submission of production plans is determined by Market Rules.